

Puodo įtaisymas

DZENO MEISTRAS SEUNG SANAS

Dharmos kalbos metu Lapkričio Jong Meng Džon Džino pabaigoje, tarptautiniame Niujorko dzeno centre dzeno meistras Seung Sahnas papasakojo tokią istoriją

Korėjos kaimuose žmonės rinkdavosi į kelias dienas trunkantį turgų. Kartą vienas jaunuolis nuėjo parduoti daržovių ir nusipirkti ryžių. Belaukdamas pirkėjų jis pastebėjo išauilyje stovintį vienuolį, visiškai nejudantį jau kokias penkias minutes. Jis vilkėjo senais, apiplyšusiais žieminiiais drabužiais. Buvo vasara, labai karšta saulė – korėjiečiai tokios saulės nemėgsta – tačiau šitas vienuolis ramiai stovėjo kaitroje.

Stebėdamas senį jaunuolis svarstė: „Gal tas vienuolis pamišęs? Negi jis neturi sveikos nuovokos, kad taip stovi?“ Todėl vėliau, kai vienuolis ėmė vaikštinėti, nuėjo prie jo ir paklausė:

- Atleiskit, norėčiau sužinoti kodėl geras penkias minutes nejudėdamas stovėjot saulėje?
- Pietų metas, – pažvelgęs į jaunuolį atsakė senolis.
- Pietų metas? Kam?

Vienuolis pakėlė drabužių skverną. Viduje buvo daugybė gyvūnėlių, į utėles panašių parazitų.

- Jei judu, trukdau joms misti, todėl ramiai stoviu, kol jos papietauja.

Jaunuoliui pasirodė, kad vienuolio protas nuostabus, jei jis yra geras net tokiems mažiems gyvūnėliams, todėl paklausė, ar galėtų tapti jo mokiniu.

- Neįmanoma, – atsakė į jį pažvelgęs vienuolis.
- Kodėl? – paklausė jaunuolis.
- O kodėl nori tapti vienuoliu?
- Na, vedybinio gyvenimo nemėgstu. Noriu rasti teisingą kelią. Sakote, jog maitinate šiuos gyvūnėlius, nujaučiu, jog tai galbūt ir yra teisingas kelias. Jūs man patinkate ir noriu tapti jūsų mokiniu.
- Galbūt, – tarė vienuolis, – galbūt. Kur gyveni?
- Mano tėvai mirę. Esu apsistojęs pas brolių. Savo namų neturiu. Noriu eiti su tavim.
- Gerai, – pasakė senasis vienuolis, – eime.

Tada jie ilgai keliavo tolyn į kalnus, kol priėjo mažą trobelę, kurios sienos buvo suretos iš žolės. Korėjoje virtuvės statomos atskirai nuo namo. Virtuvėje būna ant stovo pastatytas didžiulis puodas ir kūrenasi ugnis. Puodas plieninis ir labai sunkus. Jis turi dvi dalis: apatinė skirta vandeniui, viršutinė – ryžiams. Vienuolio namelyje puodas buvo nuvirtęs, o stovas sulūžęs. Kad puodas būtų

tinkamai įtaisytas, reikia ant dugno įpilti šiek tiek vandens ir žiūrėti, kad jis telkšotų per patį vidurį. Vienuolis tarė jaunuoliui:

- Turėsi įtaisyti puodą ant stovo.
- Meistre, jau įtaisiau, – baigęs tarė jaunuolis.

Atėjęs patikrinti vienuolis pasakė:

- Blogai. Daryk iš naujo. – Ir išpylė vandenį.
- Jaunuolis pamanė: vienuolis turi aštrų žvilgsnį, gal pastebėjo kokią klaidą. Jis įtaisė puodą iš naujo, šįkart dar atidžiau, ir pats pamatavo vandens lygį puode. Baigęs pašaukė meistrą:
- Meistre, šįkart jau tinkamai įtaisiau puodą.
  - Gerai, patikrinsiu.

Patikrinęs jis tarė:

- Nieko gero! Iš naujo! – Ir išpylė vandenį.
- Jaunuolis labai sutriko: ką aš darau ne taip? Nesuprantu. Gal bėda ne puode, gal stovas netikęs. Tad šįkart jis pastatė puodą ir viską aplink patikrino, kad būtų tikrai tvarkinga ir tikslu. Baigęs tarė meistrui:
- Meistre, pastačiau puodą. Viskas tiesiog puiku ir gražu.
  - Nieko gera, – atsakė vienuolis ir išpylė vandenį.

Jaunuolis niekaip negalėjo suprasti: gal puodas geras, bet virtuvė netikusi. Šįkart jis sutvarkė visą virtuvę – nuo lubų iki grindų. Baigęs pašaukė meistrą:

- Meistre! Sutvarkiau visą virtuvę!
- Na, puikumėlis! Patikrinsiu! – atsakė meistras ir nuėjo prie puodo. Vėl apvertė puodą ir tarė:
- Visai negerai.

Tai kartojosi ketvirtą, penktą, šeštą, septintą, aštuntą kartą. Kiekvieną kartą jaunuolis pagalvodavo: kas šįkart galėjo būti blogai? Kiekvieną kartą meistras pasakydavo: „negerai“ ir išpildavo vandenį. Jaunuolis darėsi vis piktesnis. Galiausiai, devintą kartą, jis nusprendė: man nepatinka šitas meistras, šis kartas bus paskutinis. Jis nieko negudraudamas pastatė puodą ant stovo ir tarė:

- Meistre, baigiau.
- Nuostabu! Nuostabu! – atsakė meistras.

Meistras skyrė išmėginimus jo protui. Dzenas – tai buvimas nuo nieko nepriklausomam. Turi pasikliauti tik savimi, kad ir koks būtų tau įprastas elgimosi ar veikimo būdas. Kaip iš tikrųjų veiki? Jei laikaisi įsikibęs savo nuomonės, jei esi priklausomas nuo savo būsenos ar aplinkybių, nepavyks elgtis ir veikti teisingai. Dzeno meistras mėgino, koks yra jo protas. Kiekvieną kartą pastatydamas puodą jaunuolis galvodavo: gal šitaip bus gerai, gal anaip; per daug mąstymo. Paskutinį kartą – jokio mąstymo.

Meistras taip pat tikrino jaunuolio atkaklumą. „Aš patinku šiam jaunuoliui, bet ar smarkiai jis nori suprasti tikrąjį save patį?“ Dažniausiai žmonės keturis, penkis kartus pabando ir sako: „Tu man nebeatinki!“. Ir pasitraukia. Labai svarbu vis siekti, siekti ir siekti. Ir kada nors dzeno meistras pasakys: „Nuostabu!“.

Tik toks protas: nuolat siekti, siekti ir siekti – štai kas yra labai svarbu. Siekti, siekti, siekti – tai būti atkakliam. Tad turite eiti tiesiai, tik siekite, siekite, siekite – ir rasite savo tikrąjį kelią.

– *vertė Rasa Kamarauskaitė*

Copyright © 2009 Kvan Um dzeno mokykla